

Delegeringsordning för kommunstyrelsen i Svalövs kommun

SVALÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

Miljö-, byggnads- och räddningsnämnden
2008-04-29, § 49

Kommunfullmäktige
2017-10-31, § 150
2021-05-24, § 118

Ansvar

Gatu- och parkchefen har ansvar för rutinens uppdatering. Rutinen ska följas upp årligen av förvaltningen.

Lagrum

Miljöbalken (1998:808); bland annat 9 kap 3 § (olägenhet), 2 kap § 7 (skälighetsprincipen)

Jaktlag (1987:259) <https://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19870259.htm>

Jaktförordning (1987:905) <http://www.notisum.se/Rnp/sls/lag/19870905.htm>

Ordningslag (1993:1617)

Rutinbeskrivning

Fakta och definitioner

Den kommunala skyddsjakten handläggs och beslutas av samhällsbyggnadsnämnden (SBN). Skyddsjakten utförs av Svalövs kommunjägare. Gatu- och parkchefen beslutar om godkännande av de utsedda personerna, som benämns kommunjägare. Kommunjägarna har även i uppdrag att vid behov avliva samt omhänderta skadat vilt på kommunägd mark inom tätbebyggt och detaljplanelagt område, samt på uppdrag av kommunen eller polismyndigheten avliva djur inom dessa områden. Kommunen ersätter skott över redovisat avskjutna djur samt körsättning enligt bilersättningsavtalet BIA.

Skydds jakt i lagens mening innebär jakt enligt Jaktförordningens bilaga 4, dvs jakt som bedrivs på andra arter eller på andra tider än vad som omfattas av allmän jakttid (Jaktförordningens bilaga 4). Skydds jakt omfattar även ingrepp i fåglars bon samt rätt att förstöra fågelägg. Allmänna förutsättningar för skydds jakt anges i Jaktförordningens § 23a.

Med "kommunal skydds jakt" menas i detta dokument den jakt som bedrivs av kommunjägarna på offentlig plats samt annan kommunägd mark inom detaljplan, oavsett om det sker under allmän jakttid eller utgör skydds jakt i lagens mening.

Innehållet i detta dokument har tagits fram i samråd med Söderåsens miljöförbund samt Länsstyrelsen.

För att få använda skjutvapen inom detaljplanelagt område krävs skottlossningstillstånd (Ordningsslagen, 3 kap 6 §) från polisen. Sådant skottlossningstillstånd ska innehas av de utsedda kommunjägarna. Skottlossningstillstånden är tidsbegränsade. Ansvaret för att se till att skottlossningstillstånden förlängs ligger på kommunjägarna. Avgiften för skottlossningstillstånden betalas av kommunen.

Riktlinjer

Med vilda djur avses här däggdjur och fåglar som omfattas av jaktlagstiftningen.

Skydds jakt kan i enlighet med lagstiftningen bedrivas i syfte att:

- åtgärda olägenhet för människors hälsa
- förhindra allvarlig skada på egendom
- avvärja risk för skada på människor
- skydda vilda djur eller växter

Kommunal skydds jakt ska endast riktas mot specifika individer eller grupper av arter, i syfte att åtgärda ett specifikt problem. Allmän avskjutning, dvs jakt i syfte att decimera populationer av arter, ska undvikas, då effekten av sådana åtgärder är högst osäker. Det finns också ett etiskt argument för att avstå från allmän populationsreglering, då den tenderar att riktas mot vissa arter som av tradition betraktas som "skadedjur".

Undantaget från regeln om allmän avskjutning är förvildade tamdjur, till exempel tamillor och tamkaniner, som ska förhindras att etablera en livskraftig population. (Observera att tamkanin, liksom katt, inte omfattas av jaktlagstiftningen.)

Kommunal skydds jakt ska normalt bedrivas restriktivt och först efter att alternativa lösningar övervägts eller prövats. För införda arter utan naturlig hemortsrätt kan det dock finnas anledning att vara något mindre restriktiv.

Borivning är en form av skydds jakt, som är att föredra framför jakt på vuxna individer. Åtgärden är främst aktuell vad gäller råka.

Rådgivning och information är en viktig del av verksamheten.

Bedömning

Olägenhet

Olägenhet för människors hälsa definieras i Miljöbalken som "störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig" (MB 9 kap §3). Detta innebär att olägenheten måste vara betydande innan det finns skäl att vidta åtgärder. Enligt specialmotivering till Miljöbalken 9 kap 3§ (prop 1997/98:45) ska bedömningen

utgå från vad människor i allmänhet anser vara en olägenhet och kan inte enbart baseras på en enskild persons reaktion i det enskilda fallet.

Smittorisen från vilda fåglar är enligt de fakta som finns att tillgå i praktiken mycket liten. En råkkoloni utanför ett storkök eller annan motsvarande livsmedelslokal, där risken finns att personal eller besökare drar med sig fågelträck in i lokalen, skulle dock kunna vara ett exempel där olägenhet kan anses föreligga.

En större råkkoloni som för oväsen och där fågelträck upplevs som en olägenhet för berörda boende och verksamheter, kan också vara skäl för avskjutning.

Enbart läten från fåglar ska normalt inte betraktas som olägenhet.

Skada på egendom

Vad gäller skada på egendom ska denna vara allvarlig. Problem med till exempel nedsmutsade utemöbler är inte skäl nog. Däremot kan till exempel en grävling som grävt sig in under en husgrund anses utgöra risk för allvarlig skada. Även ska omfattande skada i trädgård förorsakad av vildsvin tas i beaktande. Fortfarande ska dock, som alltid, alternativ till jakt/avlivning övervägas.

Risk för skada på människor

Situationer där skydds jakt är aktuellt i syfte att avvärja risk för skada på människa torde vara sällsynta. Allmän oro är inte ett tillräckligt skäl. Enbart förekomst av till exempel grävling i ett bostadsområde är inte skäl nog för skydds jakt.

Skydd av vilda djur eller växter

För att kommunal skydds jakt ska bedrivas i syfte att skydda vilda djur eller växter måste hotet vara riktat mot särskilt skyddsvärda eller hotade arter. Jakt som endast syftar till att gynna en vanlig art framför en annan ska inte bedrivas.

Organisation

Alla uppdrag rörande skydds jakt ska gå via samhällsbyggnadsenhetens tekniska avdelning. Kommunjägarna ska inte agera på eget initiativ annat än i fallet med skadade djur.

Uppföljning

Kommunjägarna ska senast den 31 januari lämna en skriftlig rapport om föregående års verksamhet.

En gång per år ska kommunjägarna och ansvariga tjänstemän på samhällsbyggnadsenheten träffas. Sammanträdet ska äga rum i november-december. Syftet är att ha möjlighet att diskutera årets verksamhet, eventuella problem samt planera inför kommande år. Om behov finns, kan såväl kommunjägare som tjänstemän ta initiativ till ytterligare möten.

Vem äger marken?

Kommunjägarna ska endast agera på offentlig plats (torg, parker, gator osv) samt övrig kommunal mark inom detaljplan. Privata fastighetsägare får själva åtgärda problem orsakade av vilda djur. Om klaganden är en annan person än fastighetsägaren; hänvisa till fastighetsägaren.

Samhällsbyggnadsenheten kan förelägga fastighetsägaren att vidta åtgärder. Normalt bör dock kommunens roll främst vara rådgivande – försök hitta alternativ till jakt.

Är området ej detaljplanelagt?

På kommunägd mark utom detaljplan är kommunstyrelsen ansvarig medan olika aktörer innehar jakträtten, uppgifter om detta finns hos mark- och exploateringsingenjören. Samhällsbyggnads-enhetens roll är här bara rådgivande – försök hitta alternativ till jakt.

Är ”problemet” sådant att kommunen bör agera överhuvudtaget?

Olägenheten eller skadan ska vara betydande, se under rubriken ”Riktlinjer”.

Överväg alternativa lösningar

Problemet går kanske att lösa mer långsiktigt genom att till exempel täppa igen ett hål, såga ner ett träd, flytta en sandlåda, göra en sittplats mindre attraktiv osv. Överväg/prova alternativa metoder (hänga upp CD-skivor, skott i luften mm).

Finns stöd i lagen för jakt?

Om regelrätt jakt framstår som enda alternativ, kontrollera att stöd finns i lagen. Bestämmelser för vissa arter, med kommentarer, finns i tabellen, bilaga 1. För andra arter, se Jaktförordningens bilaga 1 och 4.

Jakt på djur som inte alls, eller under aktuell tidpunkt omfattas av allmän jakt eller skydds jakt, får jagas under vissa förutsättningar, men beslut krävs från Länsstyrelsen.

Artförteckning - jakttider

Förteckningen tar upp ett urval av arter som kan vara aktuella i Svalövs kommun. Övriga regler vad gäller arter, jakttider och förutsättningar finns i Jaktförordningen.

Art	Allmän jakttid	Skydds jakt, förutsättningar och tid
Vildkanin	-	A, B, C : hela året
Mink	-	A, B, C : hela året
Iller, tam (=frett)	-	A : hela året
Iller, vild	1/9-28/2	B, C : hela året
Räv	1/8-28/2	B, C : hela året
Grävling	1/8-15/2	B, C : hela året
Rådjur	1/10-31/12*	-
Råtta	-	A : hela året
Fladdermöss	-	-
Havtrut, Gråtrut, Fiskmås	1/8-31/3	B, C : hela året
Skrattmås	-	C : hela året
Kråka, kaja, skata	1/7-15/4	B, C : hela året
Råka	1/8-28/2	B, C : hela året, D : 10/5 - 10/6
Vildsvin	15/4-15/2	A, B, C : hela året
Ringduva	16/8-31/12	B : 1/3 – 31/8

*) Även smyg- och vaktjakt på hornbärande djur 16/8-30/9 samt på kid 1/9-30/9

A. Inga specifika krav på plats eller skada.

Jaktförordningen, bilaga 4, punkt 1

B. På gård eller i trädgård där djuret kan orsaka skada eller annan olägenhet.

Jaktförordningen, bilaga 4, punkt 2, första stycket. OBS! Detta stycke gäller även vissa kategorier (människor) utan jakträtt, såsom hyresgäster, för att man ska ha möjlighet att till exempel bekämpa möss och råttor.

C.

a) i en anläggning för att där förhindra skada eller annan olägenhet

b) på mark med jordbruksgrödor eller som används till yrkesmässig trädgårdsodling om djuren där orsakar skada på grödor och odling

c) om jakten sker på uppdrag av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Jaktförordningen, bilaga 4, punkt 2, andra stycket

D. Årsunge av råka får jagas i Skåne län om det behövs för att förhindra sanitär olägenhet, vilket i Miljöbalken numer uttrycks som "olägenhet för människors hälsa".

Jaktförordningen, bilaga 4, punkt 7

Kommentarer till vissa arter

Vildkanin

Vildkanin förekommer i kommunen, men är inget stort problem. Förvildade tamkaniner nämns inte i jaktlagstiftningen men har förekommit. Målsättningen är att förhindra etablering av vildlevande populationer av tamkanin, liksom andra förvildade tamdjur.

Mink

Mink är en införd art som inte hör hemma i den svenska faunan. Lokalt kan den gå hårt till exempel kolonier med häckande tärnor och måsfåglar. Mink utgör idag inget problem i Svalövs tätorter, om den alls förekommer.

Iller (tam, sk frett)

I vilken utsträckning förvildade tamillrar förekommer är oklart. Målsättningen är i så fall att förhindra etablering. Om illern har halsband eller av andra orsaker kan antas vara ett tamdjur som rymt, ska illern i första hand återbördas till ägaren. Om det inte är uppenbart vem som är ägare lämnas djuret till Polisen.

Iller (vild)

Illern orsakar sällan olägenhet eller skada i tätortsmiljö.

Råttor

Problem med råttor är ett hälsoskyddsärende och hanteras inte inom ramen för den kommunala skyddsjakten.

Fladdermöss

Fladdermöss omfattas varken av allmän jakttid eller bestämmelser om skydds jakt och är alltså fredade. Flera arter är dessutom upptagna på den nationella rödlistan över hotade arter. En orsak till minskande fladdermuspopulationer är bristen på lämpliga hålträd. Råd om hur man

hanterar problem med fladdermöss i hus finns i Naturvårdsverkets faktablad om fladdermöss.

Räv

Räven utgör knappast ett hot mot människan. Att räven endast finns i ett område ska, i enlighet med "Riktlinjer för kommunal skydds jakt", inte utgöra skäl nog för kommunal skydds jakt.

Grävling

Grävlingens påstådda benägenhet att attackera människor är mycket överdriven, men den kan göra utfall om den känner sig trängd. Att grävlingen endast finns i ett område ska, i enlighet med "Riktlinjer för kommunal skydds jakt", inte utgöra skäl nog för avskjutning/avlivning.

Rådjur

Främsta orsaken till klagomål på rådjur är att de gör skada i trädgårdar genom att äta tulpaner och andra trädgårdsväxter. Problemet brukar vara störst på våren, innan de vilda växterna har kommit igång. Skada på trädgårdsväxter är inte skäl nog för kommunal skydds jakt, dessutom är det inte tillåtet att jaga rådjur på våren. Enda sättet att långsiktigt och säkert komma till rätta med rådjur i trädgården är att sätta upp ett elstängsel som bör vara minst 1.30 meter högt.

Havstrut, gråtrut

Trutar orsakar i dagsläget inga bekymmer i Svalövs kommun. Enstaka individer kan förekomma inne i tätorten.

Fiskmås

Fiskmås är en art som knappast orsakar problem i Svalövs kommun.

Skrattmås

Ingen kommunal skydds jakt på skrattmås ska förekomma. Skrattmås är en fågelart som minskat kraftigt under senare delen av 1900-talet. På häckplatserna har den en central betydelse för resten av fågellivet, där änder och doppingar drar nytta av den vaksamma skrattmåskolonin genom att placera sina bon i närheten av eller i kolonin. Av tradition klumpas såväl skrattmås som fiskmås ibland ihop med trutar under begreppet vitfågel, vilket är olyckligt. I praktiken är det svårt att se att skrattmås skulle utgöra någon olägenhet för människan.

Kråka

Att kråka orsakar verklig skada på egendom eller olägenhet för människors hälsa torde vara sällsynt. Om det revirhävande paret skjuts i ett område kan det bli fler kråkor, då övriga individer får mer fritt fram. I det fall kråkor påverkar småfåglars möjlighet att häcka och överleva, kan det finnas skäl för skydds jakt.

Kaja

Främsta anledningen till klagomål på kajor är kajflockar som samlas på platser som upplevs som olämpliga antingen på grund av läte eller att de skräpar ner. Alternativa metoder bör prövas i de fall miljö-, byggnads och räddningsnämnden överhuvudtaget ska agera. Övernattningsplatserna kan till exempel göras mindre attraktiva med hjälp av "spikmattor", glittrande CD-skivor och liknande. Skott i luften kan ha god effekt. I Malmö prövade kommunjägarna att skjuta luftskott vid en övernattningsplats fem kvällar i rad, varpå kajorna

flyttade sig. Under häckningstid kan problem uppstå med kajor som väljer att bo i skorstenar. Detta får husägaren själv åtgärda, helst genom förebyggande åtgärder som att sätta nät för skorstenen. Nätet måste vara väl förankrat. I det fall kajor påverkar småfåglaars möjlighet att häcka och överleva, kan det finnas skäl för skydds jakt.

Skata

Att skatorna är "för många" eller att de "äter upp småfåglaarna" är diffusa argument som inte ska utgöra skäl för jakt, i enlighet med "Riktlinjer för kommunal skydds jakt". Jakt i syfte att gynna en vanlig art framför en annan ska inte bedrivas. Studier från Burlövs kommun visar dessutom att skatpopulationens storlek har mycket liten inverkan på mängden småfåglar. Att hänga upp glittrande CD-skivor kan vara ett sätt att hålla skator borta från platser där man inte vill ha dem. I det fall skator påverkar småfåglaars möjlighet att häcka och överleva, kan det finnas skäl för skydds jakt.

Råka

Råkan är en genuint skånsk fågel med ett mycket begränsat utbredningsområde i landet. Ungefär 90% av den svenska råkstammen finns i Skåne. På 60-talet minskade råkstammen kraftigt pga miljögifter. Sedan dess har stammen ökat. En annan trend är att råkan i allt större utsträckning överger landsbygden och flyttar in i tätorterna. Klagomål på råkor gäller framförallt ljud och nedskräpning i anslutning till kolonier under häckningstid.

Skada eller olägenhet som orsakas av råkkolonier kan ibland (bör helst) lösas med alternativa metoder; varningslåten, skott i luften osv. Utglesning av trädkronor kan också vara ett sätt.

Borivning ska tillgripas först i andra hand men är att föredra framför jakt på årsunge eller vuxna individer. Borivning behöver upprepas under säsongen och är effektivare ju senare under häckningen den sker. Borivning ska dock helst inte utföras efter den 1 april, då ungar kan finnas i bona efter detta datum. Vuxna fåglar ska dödas först som en sista utväg.

I det fall råkor påverkar småfåglaars möjlighet att häcka och överleva, kan det finnas skäl för skydds jakt. Detsamma gäller om det är stora kolonier men såväl oväsen som stora mängder fågelträck som följd.

Skydds jakt på årsungar antas inte ha någon större effekt på det eventuella problemet som ju i praktiken utgörs av råkkoloniernas placering, inte antalet råkor

Ringduva

Ringduvan förekommer i mycket varierande miljöer förutom i fjällnära områden. Mest förekommer ringduvan kring områden med mycket jordbruk och är ofta talrik i städer.

Skada eller olägenhet som orsakas av ringduvor kan ibland lösas med alternativa metoder; varningslåten, skott i luften osv.

I det fall ringduvor orsakar mycket oväsen samt stora mängder fågelträck som följd så kan det finnas skäl för skydds jakt.

Grågås

Grågås är en vanligt förekommande svensk fågel med ett stort utbredningsområde i landet. Vanligast förekommande är grågåsen i södra Sverige samt utmed kusten upp till Norrland. Grågåsen trivs utmed vattendrag och sjöar samt kring ytor med klippt gräs eller lågväxt vegetation. Grågåsen är en flyttfågel som kan förekomma i större kolonier och som främst tränger undan

andra fågelarter. Klagomål på grågås gäller främst nedskräpning men även hotfulla beteenden för förbipasserande kommuninvånare.

Skada eller olägenhet som orsakas av grågäss kan ibland (bör helst) lösas med alternativa metoder; varningsläten, skott i luften osv men brukar ge föga effekt då grågås är tämligen tam.

Borivning och äggpickning ska tillgripas först i andra hand men är att föredra framför jakt på årsunge eller vuxna individer. Borivning ska dock helst inte utföras efter den 1 april, då ungar kan finnas i bona efter detta datum. När ägg väl finns i boet så är äggpickning ett bättre alternativ. Vuxna fåglar ska dödas först som en sista utväg.

I det fall grågåsen påverkar andra fågelarters möjlighet att häcka och överleva, kan det finnas skäl för skyddsjakt. Detsamma gäller om det är stora kolonier med såväl oväsen som stora mängder fågelträck som följd.

All jakt samt äggpickning av grågås utanför allmän jakttid skall alltid ske i samråd med Länsstyrelsen samt via inhämtande av tillstånd från densamma.